

Werk

Titel: Ad Emin. et Rev. principem Carolvm S. R. E. Card. Rossettv[m] Episcopvm faventinu

Jahr: 1646

Kollektion: Zoologica

Digitalisiert: Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen

Werk Id: PPN367611805

PURL: <http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PPN367611805>

OPAC: <http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=367611805>

LOG Id: LOG_0123

LOG Titel: De Noctua. Cap. VII.

LOG Typ: chapter

Übergeordnetes Werk

Werk Id: PPN367611716

PURL: <http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PPN367611716>

OPAC: <http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=367611716>

Terms and Conditions

The Goettingen State and University Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Goettingen State- and University Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept the Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Goettingen State- and University Library.

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Contact

Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen
Georg-August-Universität Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen
Germany
Email: gdz@sub.uni-goettingen.de

10 noctar & lac. His prodigijs territz paulò post sortes in urnam coniectas concusserunt, exijtq. fors Leucippæ: ea uouit Deo sacrificium, suumq. filium Hippasum adiuuantibus sororibus, dilaniauit. Inde paterna domo deferta in montibus bacchatæ sunt, passæq. hæderam, smilacem, & iaurum, donec eas Mercurius virga tactas in volucres conuertit, Vespertilionem, Byzam, & Vlutam, & hæ tres solis radios fugiunt, & Myniades dictæ sunt. *Myntades;*

DE NOCTVA. Cap. VII.

10 **N**ISI non tam dignitatem, & naturæ præstantiam in ordine inter nocturnas statuendo considerassemus, quam corporis magnitudinem, & alias partes, quò, quantum liceret, clarissimam inter similes adeò, & hæcenus non satis benè distinctas species, diuersitatem notare possemus, iam sanè non vltimum locum, sed fortè etiam primum in suo genere Noctua uendicabat. Hæc enim apud Græcos olim, præsertim apud Athenienses, Mineræ sacra habita, necnon indubium uictoriæ signum fuit. Erat etiam sapientiæ, & prudentiæ, quam Pallas ex patris cerebro nata, daret, simulacrum, quibus administratæ res optatum proculdubio finè sortiuntur. Sapientia namq. nocturna contemplatione, & uigilijs diuturnis paratur, quibus vtrifq. Noctua cæteris auib. præstare egregiè videtur. Quare quia noctū uidet, sic in obscuro sapientes: quis uigilat ita in meditationem silentio & solitudine gaudere inuit. Vigilium ratione etiam Æsculapio Medicinæ Præsuli, appingi solet, quod nihil medicum tam decere putarent antiqui, quam vigilantiam.

Noctua di-
gnitas, &
bonos.

Vigilantia
medicos
docet.

Æ Q V I V O C A.

10 **G**laux stirps est à Dioscoride descripta, Eustathius γλάξ habet, quasi γάλαξ. Laëtis enim copiam facere dicitur. Huius, succus b Galeno glaucium vocatur, frequè ti usui in collyrijs, & his quæ moderata refrigeratione egent. Est etiam γλάυξ numismatis quoddā apud Athenienses genus, quod Noctua impersā habebat ab vna parte, ab altera lo uem, eratq. diobolus seu diobolum. Nominatur γλάυξ inter saltationū genera apud Athenæū in qua fortasse gestus, & circumactus colli noctuæ aliquis imitabatur. Nam ipsa noctua genere quodam saltationis capitur, teste c Plinio. Similem significationem obtinere diximus vocabu la Bubo, Scops, & Otus ob stultam gestulationem, quam naturaliter collo variè huc illuc acto edunt. Noctua Oppiano piscis est, Amerochita alias dictus.

Noctua quanta gula feritur damna voracis.

10 Noctua erat etiam genus nauis apud Athenienses, quam inusserunt, hoc est, stigmate signarūt, a Lipiue.

2 L. 4. c. 136
Glaux ver-
ba.

γλάξ γα-
λαξ.

Glacium.

quid.

b Lib. 6. de

simp. med.

Glaux nu-

misma.

Glaux sal-

tatio.

Amerochi

ta piscis.

c l. 14. c. 13

d In elect.

S Y N O N I M A.

10 **H**ebraicum nomen Kos, Noctua interpretantur, cui finitima est Germanica vox Koutz: alij Nyctioracem, alij aliter. Pro voce Ianah a Septuaginta verterunt Glaux, id est, noctua, item b alibi, ubi communis etiam translatio noctuam habet: alij nyctioracem. Ianscaph omnes Hebræi sentiunt auem esse nocturnam à ianaph seu nescheph potius, quod crepusculum significat. Tum temporis enim, ut inquit Aben Esra apparet, cum lucem interdū ferre nequeat: nostri, & septuaginta Ibin exponunt, alij Noctua. Apud c Esaiam, ubi scriptum est Ianscaph, & cornu habitabunt in ea: Hæbrei omnes per Ianscaph nocturnam auem intelligunt, alij noctuam. Inuit Propheta desolatam iri urbem, adeò ut hæ aues inhabitaturæ sint. Aues enim nocturnæ ædificijs antiquis, & desertis gaudent. Tachmas Auis quædam impura & rapax, d Septuaginta Larū interpretantur. e Alibi γλάυα. Hierony. item noctuā. Alijs Tachmas est nyctioracem, sic dictus, quòd rapiat, & spoliat cæteras aues. Vn de Thargum Hierosolymitanum habet Hatuphita, à rapacitate. Hataphenim rapere significat. Quidam etiam alia in dictionarijs suis noctuæ nomina ponunt, ut Kimus & Kiphupha. Syl uaticus Arabibus Allakalicki aues, inquit esse nocticolas: videtur autem noctuas intelligere. Albertus noctuam Halatron ait Græcè dici non peritè: Videtur autem Persica vel Arabica i la vox esse ex Auicenna. Noctua Græcè γλάυξ nominatur à glauco oculorū colore, nomen hoc

Kos.

Ianah.

a Zenit. 11.

b Deut. 14.

Iāscubph.

Ibis.

c Cap. 14.

Tachmas.

d Leuit. 11.

e Deut. 14.

Hatuphita

Hataph.

Kimus.

Kiphupha.

Allakalicki

ki.

Halatron.

Enimolog.

Cicaba
Cicymis
In Ausub
Cycumna
g. H. c. 3.
h. 12. Orig.
cap. 7.
kuβuwa.
koxuobay
pn.
kuxuobay
ya.
B̄p̄ot.
Tutō.
In Me-
nach.
Kp̄iγn.
S̄itrov.
N̄l̄l̄imene
Ciuetta.
Zuetta.
Zueta.
Ziguetta.
Gimuis.
Gimettu.
Lechuza.
Mochu.
Cheneche.
Ciuette.
Ghouette.
Souette.
Zoetta.
Steinkul.
Stekul.
Houulet.
Kalus.
Kalau.
Szouua.
Baigus.
Steinko-
ut.
al. 10. c. 23
b. Hist. c. 3.
N̄l̄l̄ua or-
nithologia
nostra di-
uerfa.
Noctua no-
stra forma.
Magnitudo
Caput.
Oculi.
Rostrum.
Color.

Artici circumflectunt, Doricē verō & communiter acuitur, vt Euphronio, & per onomatopoeias iā Cicaba, & Cicymis. Vnde etiam vox *κικαβαν* apud *f* Aristophanem à nominatiuo Cicymis vsurpato callimacho fit gignendi casus *κικυμίδος*. Hinc, & cycuma nomen Latinum fortē gaza finxit, quo nycticoracem interpretatur apud Aristotelem. Volūt autem aliqui nycticoracem eādem esse auem cum noctua, vt Eucherius, & *b* Isidorus; alij diuersam, vt Albertus, & nos. qui Orum esse potius arbitramur, vt ex Aristotele docuimus. *Κυβλωα* & *γλαυξ*. Item *Κακ. κωβαρ* H-syrio, & Varino noctuam etiam significāt. Hodie etiam vulgo Græcorum, vti, & Ælopo *κικυβαγια* dicitur. *Β̄p̄ot*, malē apud Simeonem Sethi noctuæ exponuntur, quod Bubo pes sint potius, quo nomine etiamnum vulgo nostratiū nominantur. *Tutō* etiam Helychio, & Varino noctua dicitur, vt cōiicio, fortē à voce tutu, vt *i* Plautus habet. Iisdem *κρίγν* noctua est, vel *dæmones*, & *Idola S̄itrov* alij Noctua; alij picam, aut accipitrem interpretantur. Nyctimene etiam pro noctua vsurpantur, alioquin puellæ in noctuā conuersæ nomen. Noctua Latinis, inquit Festus, à tempore noctis dicta, quo canit vel volat. Quamquam verò multæ nocturnæ aues sint, hæc vnā tamē præ cæteris apud Latinos nomen inuenit, vt Vespertilio apud Græcos nycteris Plinius tamen quodam loco, & Albertus spenumberō videntur noctuā ad omnes aues nocturnas trāsferre. Italicē vocatur Ciuetta, scribūt alij Zuetta, Zueta, Ziuetta, Gimus, & Gimetta apud Crescētīeslem non alia aui, quā noctua maior minorū videtur, quamuis Giuis, & Giouetta potius legendum rear. Suas enim voces illas ille ex Italicis Latinas facere voluit. Noctua Hispanis appellatur Lechuza, Lusitanis Mocho, Gallis Cheueche. Circa Lugdunū Ciuette, alibi Chouette, Souette, Zoetta Auinione Germanis koutz. Alij etiam pleriq. nomen Eul noctuæ dant, quod quidem non ipsi peculiare, sed omnibus apud Germanos nocturnis propē commune esse sæpē iam monuimus, nisi uocula differentiam inuens quæ dā adiciatur, vt cū dicitur. Steineul, Stockeul &c. Anglis an houulet. Illyriis kalus vel kalaus. Polonis Szouua, Turcis Baigus.

D I F F E R E N T I Æ.

Nostrates inter noctuas duplex genus penes magnitudinem agnoscunt, quæ differentia à sexu petita est. Solēt enim vncunguium fœminæ maribus maiores esse. Nam & ea, quam chioū vocamus, & quæ noctua minor est, similiter in maiorem, & minorem distinguunt. Noctuarum etiam generis est Ornithologo aui, quam Germani Steinkoutz vocant, id est, noctuam saxatilem.

F O R M A. D E S C R I P T I O.

Noctua Afione minor est, vt Afio Bubone, a Plinius enim, *θις*, inquit, *Bubone minor est, Noctuis maior*. Cū verò Aluco Otis magnitudine non cedit, & Vjula Aluconi proxima sit, utpotē Galinaceo compar. vt *b* Aristoteles habet, concludendum erit, noctuam nocturnarum rapacium minimam esse excepta Scope; quamuis & ipsa in maiorem, & minorem distincta sit.

Ornithologus pro Noctua hanc exiguam exhibet iconem, tridus digitis antè, vno retrò, præditam: Nostra contrā bipennis ante, & totidem retrò digitis insignita est, vnde vereor, vel aliam auem esse, vel pictoris mendo corruptam. Num verò aui tam parua sit, vt icon demonstrat, etiam subdubito, cū, vt paulò pōst dicam, Noctuæ dentur, Alaudæ magnitudinem vix excedentes. Noctua nostra vulgaris, cuius mox imaginem repræsentabimus, eiusmodi est. Columbæ est magnitudine, dodrantem longa, Capite maiusculo, supernè depresso. Oculis magnis, & glaucis, si tamen hæc glaucedo dicenda est, quod infra in denominatis monēbimus, id est, pupilla oculorum nigra, inde flaua. Aliam glaucedinem in oculis aduertere non poterimus, à qua hæc aui quasi per excellentiam vocat: fuit. Rostro est adunco, longiusculo, dilutè flauo. Corpore toto plūmis partim bætico, partim albo distinctus. Per alas extremas, præsertim remiges, lineæ transversæ, coloris castanei, latæ conspiciuntur: quæ per ventrem in longum ductæ, ueluti guttæ apparent, eiusdem coloris sunt; Sed inuersæ, reliquum spatium album. Extre-

Alæ ad ultimam usq. caudam protenduntur. Crura plumosa & hirsuta ad pedes usq. colore è cinereo hætico. Pedum digiti subfusci, cinerei, implumes, bini utrimq. ungues adunci, acuti, nigri. *Alæ. Crura. Pedes.*

Ea uero quam Germani Steinkutz, id est, Noctuum saxatilem nominant, magnitudine est similiter Columbæ. Crura habet & digitos pedum hirsuta, plumis albidis. Imi tamen digiti ad terram nudi sunt, ungues nigri, adunci. Color ei tota parte prona fuscus, modico ruffo permixtus, albicanibus maculis distinctus. Caput ad reliquam magnitudinem prægrande. Iris oculorum magna, oculi magni, rostrum brevissimum, Aquilinum, quæ pleraq. cum alijs nocturni generis. *Steinkutz. Germanorum de scriptio.*

generis auiibus communia habet. In aue extincta rostrum superius rubebat, cum prius in viua
 rubere non videbatur, inter oculos & rostrum pennulae quaedam rigent ceu pili aut barbulae.
 In ventre plus albidus habet, quam ceteris partibus. In montanis certe & saxosis locis versari
 puro, ideoque ad frigus cauendum plumas cruribus digitisque habere, (nam aliae noctuae non sunt
 hirsutis pedibus, & colore ruffo, è fusco) sicut, & Lagopodes, & aliae quaedam. Nostratibus Ita-
 licis Noctuis similes, istas saxatiles audio, sed minus alaces, interdum ferè caecas. Quarendum
 an Scopos sint minimae in Noctuarum genere aurige, quas Germani paruas Noctuas Italicas vo-
 cāt, nostri Chius vel Zus in agro Patauino, vt apud Bononienses Chiouuinos. Suprà quidē, dum
 de Scope sermonem haberemus, eam inter Noctuas retulimus, eò quòd plumarum eminentias
 instar aurium non habeat, aut habere dicatur. Si tamen tale quid in ijs etiam inueniatur, procul
 dubiò ad Scopos referendæ sunt. His simile est genus apud Germanos, quod nominant Schau-
 ytle (ab Italico Ciuetta fortè corrupto nomine) exiguum, nostratibus Italicis albidus, cauda
 longiore. Sed hoc licet cetera Noctuum referat, quòd tamen auritū sit, itaq. Scopibus id suprà 20
 annumerauimus. Relatum nobis est apud Germanos Noctuum aliquando captram, ætate perfe-
 ctā, magnitudine Alaudæ, drachmis vndeim venisse, diminutiuo Germanico Keutzlin dictam
 id est, pumilā Noctuum. c Bellonius similiter Noctuas duplicis generis esse statuit, alteram qui-
 dem Oto minorem, sed Scope maiorem; alteram verò etiam eodem Scope (quem ipse Vlutam
 putat Gallis Hulotte dictā) Noctuarū fortasse generis (vt nuperrimè diximus) minima mino-
 rem. His pedes assignat pilosos, caudam breuem, capitis verticem, veluti intorsum excavatum
 ea verò cavitates ex plumularum ibidem positis nascitur. Reliqua ijs, quas diximus, similia. Collū
 Noctuis in vniuersum omnes breue, quale Bubonibus est, tribuunt; nempe si pro sua magnitudi-
 ne considerentur. Gulæ partem inferiorem paulo latiore, & appendices paucas quasdam, infra
 vbi intestinum desinit, & lienem adeò exiguum, quod etiam Aristoteles testatur, vt propemodū
 sensum effugiat, Caudam breuem, cuiusmodi Buboni est, d Albertus, sed vngues vncos Aristoteli-
 telis, Plinij & reliquorum consensus iisdem in vniuersum concedit.

Sebanyle

Keutzlin.
 c Li. 2. de
 Ani. c. 32.

Collum
 Noctua.
 Gula.
 Cauda.
 Vngues.
 d Lib. 32.

V I S V S.

Noctua, inquit, d Ambrosius, magnis & glaucis oculorum pupillis nocturnarum tenebra-
 rum non sentis horrorem, & quò fueris obscurior nox, eò contra cæterarum aurium morem
 inoffensus volatus exerceat. Die autem videre non potest, quia exorsio splendore, visus eius
 debetatur, quasi quibusdam erret in tenebris. Huius rei causam esse volunt nimis siccam, & tenuē
 humoris substantiā, quæ vim luminis igneam non ferat, sed facili negotio dissipetur. Spiritu e-
 nim, qui visionis proprium est instrumentum, euanescente, actionem eius cessare necesse est.
 Quemadmodum verò lumen euocando spiritum disgregat, atque consumit; ita vox opaca in-
 tro cogit, vnit, auget, acuit. Non tamen existimo, verum esse, quod plerique facere video, No-
 ctuum scilicet de die nihil prorsus videre. Primùm enim Aristoteles, vbi Noctua cum Cornice
 inimicitiam enarrat, causamque reddit, cur Noctua Cornici noctū infidias struat, quia, inquit non
 clarè Noctua interdū videt. Ex quibus verbis licet colligere, nō prorsus Noctuum cæcam esse,
 sed minus interdū clarè videre; Idem alibi sentire videtur, illis verbis, quibus, Bubonem, ait, au-
 di propter diem nihil ferè videre, minus quàm Noctua. Non enim prorsus omnem omnino Buboni
 visionem adimit, minorem tamen & debiliorem assignat, quàm Noctua: quo tacitè Noctuum
 liquid, & plusculū quid, torrè reliquis nocturnis de die videre insinuat. Verum quid ipse sen-
 tiat de Noctua, vt & aliarum nocturnarum rapacium visu, apertè prodit, & affirmat hisce ver-
 bis: b Noctua, Nyctioraces & reliqua, quæ interdū nequeunt cernere, noctū venando sibi cibum ac-
 quirunt. Verum non tota nocte id faciunt, sed vespertino & matutino. Ex quibus manifestò liquet,
 neque densas tenebras Noctuarum oculis conuenire, neque meridiani luminis splendorem, sed lu-
 cem moderatam, qualis est, sub matutino & vespertino crepusculo, vtpotè quæ neque nimia ne-
 que etiam minus quàm par sit, pauca est. Illa enim pauci & tennes spiritus discutiuntur, & in au-
 ras dissipantur; haec verò quòd aere, qui visionis medium est, non illuminato obiectæ colorum
 species non exprimentur, visio fieri nequit. Astipulatur huic opinioni experientia, teste c Bello-
 nio; Si etenim profunda nocte, ad Noctua vel ad Bubonem propius accesseris, haud loco sese
 mouere videbis, quod nēpe te non visum non timeant. Secus verò de die, aut in moderato lu-
 mine accedentem agnoscunt atque fugiunt. Nescio igitur, quàm verò Eustathius & Varinus scri-
 bant. Noctuarum oculis insitam vim igneam, tenebras etiam penetrare ac luna etiam silentia
 videre. Nam melius sanè lucente vident. Neque rectè dixit Martialis:

video q.

a L. 5. He-
 xam. c. 24.
 Cur inter
 diem nō cer-
 nat.

b 8. Hist.
 cap. 3.

c Li. 2. de
 Ani. c. 34

Videasq. quantum Noctua videt mane.

¹⁰ Innuere volens, Vt cullinam prorsum cecutire. Melius dixisset interdū Tum enim hebetibus oculis hallucinatur, & conuiet splendore luminis offensa. Vnde Plautus, cū ait.

Quid ais propudium?

Tu' etiam cum Noctuinis oculis odium me vocas.

Noctui nos oculos vocare videtur, quos amator nimio coitu delassauerat, vnde prae somnolentia conuiuentes cecutirent. Vnde noctiuidæ epitheton à Martino Capella obtinuit eo versu;

An magis noctiuida tibi traditur alitis usus.

Vespertino è contra tempore, visus Noctuæ à lumine mediocri, & minimè vehementi, non tantum, non læditur, verum fouetur, recreatur, augetur, tanquam si sympathetiam quandam cū eo haberet. Γλαυκίζεν Græcis idem est, quod ἀμυδλύπτειν, id est, hallucinari, & cecutire, idē ἐπιλαλίζεν oculis conuiuere, quod Varino, propriè Noctuarum est, eò quòd die non cernant,

LOCVS.

³⁰ **N**octuam in Cræta nasci negat Plinius, immò, & inuectam mori tradit. Quamobrè inquit Aelianus, Euripides inconsideratè fingere videtur Polyidè hanc auè in hac insula conspexisse, atq. inde coniectasse, de inuenièdo Glaucō Minois filio defuncto. Noctua Lib. 10. a Lib. 10. stræte Noctuas tā maiores, quā minores in Alpibus Helueticis regionibus inueniri negat S. a. cap. 29. sius; sed illuc è Gallia Cisalpina, & Longobardia, necnò è Germania inferiore ad Rhenū, vbi frequentissimæ sunt, aduehi. Illud tamen genus quod saxatile vocant, ibi gigni cōstat, utpotè quod montanis, & saxosis locis maximè gaudeat. Quare ad frigus arcendū plumas cruribus digitisq. natura induisse videtur (nā aliæ Noctuæ non sunt hirsutis pedibus) vti Lagopodi, Vultur, alijsq. nonnullis. Præter cæteras verò regiones Noctuarū copia, maximè apud Græcos celeberrima est Attica, seu potius vrbs ipsa Athenæ. In hac. n. plurimas esse aiunt, & illi regioni peculiaris. Vnde natum adagium *Noctuas Athenas*, subaudi mittis, competens, in eū, qui res quasvis eò comportat, vbi abundant, & præ copia vilescunt, quod vulgò dicimus non dissimili paræmia, *Aquam in mare poras*. Mirum verò videatur alicui, quomodo verum sit, Noctuas tantoperè abundasse in vrbe tam populosa, cū alijsq. ipsæ, ut pleræq. nocturnæ, locis solitarijs desertisq., nec admodum ab hominibus frequentatis magis gaudere videantur, ut nemoribus, locisq. vmbrosis, & sepulchretis. Hinc Nyctimenem, quæ in Noctuam versa fingitur agnito incæstus facinore in sylvas se abdidiisse, & lucem fugisse fabulantur Poetæ;

Lucifuga obscuro latitat nam Noctua luctu.

Vt Faustus Poeta ait: Inde est, quòd sterilitatem portendi aiunt, si Noctua nemore, quod incolere solet, deserto, in vrbeb. conspicienda se frequenter dederit. Obscura ei assignat loca Martialis hoc Epigrammate.

Aedes emis aper, sed quas nec Noctua vellet

Esse suas, addò nigra vetusq. castra est.

Cū Archippe meretrix Sophocli iam capulari seni adhæreret, Semicrines, qui illā prius amauerat, à quodam interrogatus, quid ageret Archippe, respondit; *Tanquā Noctua ad sepulcrum sederet*, testante Athenæo. Scribunt, qui navigationes noui orbis descriperunt in Occidentali-bus insulis atque in ea maximè, quā Hispaniolam vocant, Noctuas magna copia oriri, no-stratibus per omnia similes. Noctuam, & Miluum ex vaco auium genere paucis quibusdam diebus later e, tradit Aristoteles.

VOX. PRÆSAGIUM.

³⁰ **D**uplicem vocem Noctua habere videtur, vnam Plautus innuit. Cū enim mulier pal-la è domo subrepta, ad Menechmum, quem subripuisse suspicabatur, semel atq. iterū diceret, tu tu (subripuisti scilicet,) & Peniculus idē diceret, adderetq. Et otio amicæ cādetulisse, quærit Menechmus *Egon dedi*. Tum Peniculus, *Tu tu, inquit, vin afferri Noctua, quæ tuu, vsq. dicas tibi, nam nos iam defisse sumus*. Hinc, & tu tu sorte nomen Noctuæ apud Græcos consuetum, Proferenda verò est ea noctuæ vox, ut doctè aduertit Lambinus, *Tou tou*. Nam vocalis V. sic olim à Romanis proferebatur, & sic enunciarī semper debet, cū longa est, secus si brevis. Nam tum, ut ypsilon Græcorum efferunt, ut in fuga, super, cuminum, maximum, optimum, lacruma, ostupeco, & similibus. Et hac quidem parte cum Vlulis, & Otis conuenire non nihil

a In aub.
Cucuba.
b Georg. 1.

nihil in voce videtur, verum in altero differt. Sonum enim edit, quē a Aristophanes κικαβάζει nominavit, a quo quidem ipsam quoque Noctuam Cucubam dici eiusdem Scholiastes meminit. Itaq; (vt b Virgili verbis vtar)

—Cum seros exercet Noctua cantus,

Cucubare
quid.

Cucubare Latinis dicitur. Ita enim Philomelæ author:

Noctua luc fœna cucubatin tenebris.

c Lib. 23.
d Li. 3. de
aſſu aur.
e Lib. 10.
cap. 17.

Pollux author est γλαυκά; ὀϊζυν c Albertus raucam edere vocem, dicit; a Apuleius serum, & intortum Noctuæ cantum vocat. Ob hanc vocum varietatem Nigidium dixisse credo apud Plinium Noctuam nouem habere voces. Et si verò ideò Noctuam dictam velint, quod noctu canat, potissimum tamen ante solem occidentem gemere auditur. Vbi itaque solito citius eā canere contingat, pluuiæ imminenti signum esse volunt.

Quædā ca
nat.

Pluuię
præſagiū.

M O R E S.

S Aaltatrix etiam, est Noctua, & gesticulatrix, varios, & ridiculos motus edens, corpus. & ceruicem frequenter in orbe contorquens, nunc toruo, & fixo obtutu hominem aspiciens, nunc capite huc illic acto scuras, & histiones imitans. Vnde lepidè poetarum nostri corypheus:

Huc Noctua pugnum premis

Ille scura flexicollæ.

Snida di.
Etum de no
ctua sal.
su.

Suidas pueros Noctuam circumducentes quampiam captam ita dicere solere, scribit. *Vtinam esses mortua aut vltimum saltares. Ea enim, inquit, interitū non videns, veluti saltas, aut percussa, & mortura sese torquet saltantis instar.*

C I B V S. V E N A T V S.

a 8. H. c. 3.

Noctua, & Nyltoraces, inquit a Aristoteles, & reliqua qua interdum nequeunt cernere noctu verò sibi visū acquirunt. Verū non tota nocte ita faciunt, sed vesperino, & matutino. Veniunt autē mures, lacerta, verticillos & eiusmodi alias, quasdam bestiolas. Vescitur quibuslibet quidem carnibus, se muribus potissimum, quas noctu capiūt, vt testatur b Ctescentiensis, immò instar felium optimè in domibus murium venationem exercituram, si probè cicurari contingat; semel autem saturata Noctua, duorum postea aut trium dierum in ediam facile perfert, vt quidem ille ait, immò quod maius est, nouem dierum abſtinentia non læditur.

b Lib. 10.
cap. 16.

G E N E R A T I O.

a Lib. 10.
cap. 17.

Noctuas sexagenis diebus hyemis cubare tradit Nigidius, referente a Plinio. A cauda Noctuam, & Rabonem, vt suo quoq. loco diximus, de quo exire ex Hyla, idē alibi tradit; quod pondere capitiū perueſa oua, posteriorem patre matri fouendā applicent. Argumentū huic opinioni dedit capitis enormis, & præ corporis paruitate, immoderata magnitudo. Verū, leue hoc est, in Bubone monuimus. Præterea quis non videt, nō solum in hoc, sed in quo vis omni auiū genere, foetus iā in ouo formari cœptos capite quā cæteris partibus maiores esse adeoq. reliquo sine dubio corpori caput præponderare? Si itaque efficax esset Hylæ ratio, iam id in cunctis aubus locum haberet, nempe vt posteriorem partem matri fouenti applicarent

Eustathio
& Vari-
nus repre-
henſi de
noctua par
su.

atque ita, per caudam exirent. Quam verè quoq. Noctuæ prærogatiuam tribuant. Eustathius & Varinus, ut sola inter vncungues, & carnioras pullos non cæcos pariat, equidem nescio; ipsi viderint. Causam reiiciunt in igneam vim oculorum, quæ tenebras etiam penetret. Mihi igitur sanè nouum est audire reliquas rapaces cæcos pullos parere. Verū, vt harū pullos, si mulatq; exclusi sint, non ita faciliè præterquam aucupibus videre licet; ita sanè Gallinaceos iam ouo editos rectè videre, ac ad cibos statim accedere probè noui. Aristoteles de canibus prædicat eos in lucem producere catulos; Hi tamen cæci, licet improprie, idē tantum dicuntur, quod palpebris occlusis oculi impediti sint, non quod a perſis, & reſeratis palpebris videre nequeāt. Præterea excipiendi videbantur saltem Aquilarum pulli, qui, tanto m abest, vt cæci nascantur, quin potiùs tanquam spurij à parente reiiciuntur, & e nidō statim deturbantur, nisi solem oppositi inconniuentibus oculis aspiciant. Aut si cæterarum rapacium pulli cæci nasci dicendi sunt, quod earum visus secus atque secundum illos Noctua in tenebris hallucinetur, aut cæcu-

ciat, quantò magis nocturnæ oriri cæcæ dicuntur, quæ clara luce nihil aut perperam vident.
Non vulgarem valetudinis suorum pullorum curâ gerit Noctua, si verû est, quod Oppianus scri-
bit. *Noctuaque, inquit, cum formicæ à suis pallis abigere cupiunt, Vespertilionis cor in nido habent,* *Amor No-*
tanguâ formicæ etiâ sua latibula deferentibus, si quis cor Vespertilionis imposuerit. Sed vel *ctus in pul-*
hoc anile deliramentum est, vel falsum, quod Palladius scribit: *Contra formicæ, si in borto ha-*
beant foramen, cor Noctuaq. admoneri. Si, n. vt Terentius ait, *ipsa lepus est, cur aliunde pulpamentum*
querat?

RAPACITAS. ANTIPATHIA, Sympathia:

Diffident Noctua, & cæteræ minores aues. Hæ enim vt docet Aristoteles, de die omnes
Noctuaam circumuolant, aduolantesq. percutiunt. Quod Ouidius etiam tangit eo car-
mine;

Es coeunt vs aues si quando luce vagantem,

Noctis aem cernunt struſtoq. virumq. theatro, &c.

Et Lucianus cum ait: *Sed, & nunc ubi canſq. in publicū salū apparueris, certim ab omnibus ad se corri-*
tur veluti ad Noctua reliquæ auiculæ Sturnatim, & Graculatim circumuolūt. Huius rei causâ Aristo-
teles in admirationem earū reijcit. Nam intentis in eâ oculis veluti noui, & insolutū spectacu-
lū contemplantes, admirandæ, & attonitæ illâ circumquaq. obſident. Alij eas ex contemptu
Noctua hoc facere malunt. D. a Chriſost, hanc causam assignare videtur, *Noctuaam sanè, cum a In Orabo*
nihil cæteris sis sapientior neque speciosior, sed talis, qualē scimus, quando forſe vocē emittit triſti. *de prim.*
sic prorsus, inſuauē, circūſi ſunt alia aues, imo ſi eam tantū vidēt, partim propē aſſent, partim *Dei cogni-*
in gyro circumuolant. Hoc ego sanè eas facere paſſe ex contēptione uilitatis inſirmis, ſi q. Homines verò *tionē.*
dicunt, aues tum admirare Noctuaam. Hæc ille, & proſectò admirantium speciē quandam præbere
videntur, cum certatim aduolent, & vt commodè eam, & probè contēpiari poſſint, ad ſeden-
dum ſeſe componunt, neque, quā diu eò loci perſiſtit, illinc auolant, vel vnquam ab ea ſpe-
ctanda oculos auertunt, ita vt eius miraculi ſpectaculo exſtare ſeſe non poſſe videantur. Plæ-
cere hanc quoque rationem b Crefcentio populari noſtro video, qui in hæc verba ſcribit. *Cum bl. 10. c. 6.*
aues nocturnæ deſormes ſint, & rarè ab alijs animantibus videantur, admirantur eas reliq. aues, & vide-
re cupiunt, ceu rem nouam, & inſolitam, eāq. auiditate plurima inſequentur. Verū vt omnis rei cogni-
tæ admiratione ceſſare ſolet, ita auiculæ, cum ſatis ſuperq. ſpectarint, armisq. Accipitrinis inſtru-
ctam, ſed imbellem, & ignauam eſſe animaduertunt, tum admirari ceſſant, & admi-
rationem in contemptum, imò in contumeliā conuertunt. Etenim, vt tradit c Aristoteles, ad c. 9. Hi. c. 1.
uolantes auiculæ percutiunt. De hac pugna, ita tradit d Plinius *Noctua rura contra aues ſolers dimi-*
c. 10. c. 17
c. 11. c. 74
f. 9. Hi. c. 1.
Noctua. &
Cornicis
inimicitia
Trochili in-
imicitia
cū Noctua.
Cum Or-
chillo.
Cum Pica
glandaria.
Cum qua-
drupedib.
Cū Oribus.
Cū Apib.
gl. 29. c. 4.
In Romul

Accipiter
Noctua a-
micus.

i Lib. 6. de
ver. nat.

Noctua cū
Passere a-
micita.

Passer mat-
to.

k Li. 2. Re-
gal. ferm.

Qua videretur, nisi naturæ providentia amicū, & patronū nascā esset Accipitrem, cuius subsidio
cæterarum auium aduersariarum iniuriā, ac impetum, & sustinere, & propulsare posset nul-
lo negotio. Ille enim, ut author est Plinius, *collegio quodam natura*, id est occulto quodā, ac na-
turali consensu, maiore auium circumdatam multitudine, eamq. instantium, ē præsentī peri-
culo eripit, nec tantummodò bellum partitur, sed Noctux hostes, partim vel solo visu, præfer-
tim timidiore in fugam vertit, partim verò, qui reluctari audeant, punit, & de vi amico illata
vindictam sumit. Quinimò vel ipse Noctux solæ proprijs tantummodò sultæ viribus, hosti-
bus terrori sunt (ne quis imbelles prorsus existimet) si verum est, quod Lucretius scribit, qui
negat Cornices vnquam volare in Athanarum manibus, tanquam ne limites quidem eius lo-
ci attingere audeant, quo Noctuas degere sciunt, tantum abesse, ut nidos extruant, ubi oua ab
ipsis noctū exedenda iri norunt. Præter Accipitrem, qui vnus est instar omnium, non alium
Noctux amicū, quàm Passerem inuenio, verum cui hæc sua amicitia malè cedat. Nam, ut
scribit Orus Apollo, Passer aliquādo, dum aucupum venatione peritur, ad Noctuam accurrit, 10
tanquam auxilium sperans, à qua mox opprimitur. Non est igitur horum reciproca amicitia
malè enim tractat ad se confugientem, suæq. opi confidentem clientulū perfida Noctua, di-
gna certè quæ idem ab Accipitre patiatur. Verum an Noctux potius crudelitate, quàm Pas-
seris temeritate accusem, dubito. Equidem illud genus Passeris, hoc facere credo, quod Vul-
gus nostras Passer matto, id est, stultum vocat, siue est cæteris grandius, ut potè Alaudæ ma-
gnitudine, supra modum garrulū. Ad hanc meam opinionem accedit k Actuarij authoritas,
qui hunc Passerem, quem exactissimè describit, & omnibus suis coloribus depingit, à Noctua
maximè capi tradit. Sed & alioquin quivis stolidi, & fatui esse dixerit, eius tutelæ sese com-
mittere, cuius signa bonitatis nulla viderit.

CAPIENDI RATIO.

a l. 10. 6. 3

Capitur Noctua eadem, qua Otus ratione, ut tradit a Plinius, idq. *hauri difficulter*, gene-
re nempe quodam saltationis *intenta in alto, circumuehente alio*. Ipsa verò capta alijs au-
ibus capiendis maximè inservit, & fortè quouis Accipite aut Falcone utilior. Nam ut
scribit b Crescentienfis: *Homines videntes alias volucres circumvolare Noctuam, eamq. cum au-
ditate plurima intueri, excogitantur nouum aucupij modum, nempe ut his auibus ad spectaculum
propositis allestas cæteras visco, aut resibus comprehendant*. Atque id est, quod Aristoteles, post-
quam auiculas cæteras veluti attonitas Noctuā inspectare, ac vndique ad eam visam conflu-
re retulisset, inquit c *Quapropter aucupes ea consutita auicularum genera multa, & varia capiunt
Describit hunc aucupij modum prolixè d Aelianus, ac disertè his verbis: Mulieribus veneficia,
& cantiones exercentibus similis est Noctua captiosum animal. Hæc enim capta suos imprimis aucu-
pes sic suis captiōibus in se allicit, ut eam veluti ludicrum quoddam in humeris circumgessent. No-
ctua quidem vigilat, & voce quasi quibusdam præstigijs, ac illecebris, aues allicit, easq. sibi assidere fa-
cit. Interdum verò alia aucupij inductione vitatur, autem illud i ridiculè nimirum in aliam atque aliā
speciem vulum conuertens, quibus aues per adolescentis in admirationem raptæ manere apud eā per-
seuerant, maximo eorum in quæ se format timore perculse. Et sanè præstigijs simile quid videtur,
auiculas solo conspectu, Noctux allici, atq. adeò veluti philtro quodam violenter rapi, tantoq.
ardore certatim accurrere, ut rotæ, ac viscū, quæ alioquin exitium sibi machinantur, aut non ad
uertant, aut contemnant, vnde non immeritò Aufonius.*

Itinus magico cui Noctua per lita fuco

Allicit omne genus volucrum perimtisq. tuendo.

Dum enim ab aucupe expositam Noctuam tument, incautæ in casses incidunt, aut inuisca-
ntur. Quare longè utilius hoc per Noctuam aucupium hominibus est, quàm quod aliarum ra-
paciū opera perficitur. Neque enim hic proiecto pabulo opus est, aut vocū ipsarum auium
imitatione, neque denique easdem confectandi gratia plurimū laborare, & defatigari con-
tingit, Sed neque ipsa partem prædæ more aliarum sibi vendicat, aut allectam deuorat, sed om-
nem, ac integram Domino seruat, qui sic insignè sine ullis expensis ex ea quæstum facit. Ve-
rū aucupium hoc duobus potissimū, ut diximus, modis exercetur. Tot enim sunt capituræ
instrumenta. Prior est cū Noctua ab aucupibus iuxta retia tensa ponitur, ut ad eam aduol-
tantes auiculæ imprudenter irretiantur. Alter vel amite, vel abside peragitur. Amiti enim seu
perticæ aucupali, cui vimina quamplurima visco oblita affixa sint, supremæ seu mediæ Noctua
vel etiam caput felinum, ob eam forsā quam cum Noctux capite gerit, similitudinem, impor-
nitur, quibus dum spectaculi nouitate allectæ aues insidere volunt, visco oblita in prædam ce-
dunt: Vel qui modus ab Oppiano proponitur: Noctua in abside seu rota arca exposita, aucupes
funiculū

10 fuciculum subinde attrahens, & circumpositas vndiquaque virgulas visco illinens, aduolans ad Noctuam Alaudas, aliasque minutas volucres intercipit. Septembri mense autem ceteraq; instrumenta capturae idonea parare iubet Palladius, ut ad Calendas Octobris in promptu sint. In horum numero baculus ille est, in quo gestatur Noctua ad aucupatum prodeūribus; stipes rectus est, cui supremo alter transuersus incumbit in Tau Hebraici seu crucis formam. Vnde, & vulgò Gruccia, & grucciola diminutiuo vocabulo, Germanis similiter Creutz, Latinorū cruci uiciniore nomine appellatur. Huc pertinere videtur, quod de Noctua à veteribus prodicitur, sed quam verè, nescio. Mihi certè superstitionem oler, quod scilicet, quæ viuens cæteras a se occulto quodā allestamento ad se licet tacitabunda conuocare conspicitur, mortua etiam stipiti similiter suffixa, contraria planè in easdem, ut, & funesta ab ædibus abigat. Erat Iunij Columellæ libellus versibus scriptus lepidus, & eruditus, quod hoc ipsum posteritati restatum reliquit: Carmen eius tale est.

Hinc Amythaonius docuit quem plurima Chyron,
Nocturnas crucibus volucres suspendit, & aliis
Culminibus vetuit feralia carmina flere.

30 Quibus verbis Poeta innuit Melampodem Amythaonis filiū suffixisse cruci Noctuas aues nocturnas, & inauspicatas, ut quæ colonis mala potenderant, ea in ipsas cuncta deciderent. Putauit enim superstitioſa vetustas mortuas amuletum esse earum calamitatum, quas dum viuere, ominosæ pertendebant. Huic sententiæ succinit e Apuleius, sic fermè scribens, Quid quod istas nocturnas aues, cum penetrauerunt larè quempiam, solcite prehensas foribus videmus affigi, ut quod insauis volatibus familia minantur exitiū, suis luant craciatibus. Cui item suffragatur Paladius, cum inquit: Contra grandinem Noctua pennis patentibus exensa affigitur.

Inframē
ta aucupij
noctua.
Gruccia
Creutz.
c lib. 9. de
asino au-
reo.
fl. x. c. 35
Cinettas
quas Itali
vocant.
kurtz. Flul
is dicti an
pud Ger-
manos.
Nūmi au-
res oculi
de Cuette
dicti.
Nūmi no-
ctua dicti
Glaucus
Anthedo-
nius.

COGNOMINATA.

30 Noctua in bona Italiæ parte, & maximè in Bononiensi agro vulgò Ciuettam vocant: eodemq; vocabulo mulierem nihili, & lucifugam. Ita, & Germani hominem stolidū, & improbum plebeio conuicio appellant ein Koutz, id est, Noctua. Scurræ, & ganeo-nes Italiæ nummos aureos occhi de Ciuette id est, oculos Noctuæ cognominant, haud dubiè ob atrocem colorem, qui in vtrisque elucet. Alia ratio erat, cur Athenienses nummos suos Noctuas dicerent, nempe quòd imaginem haberent Noctuæ impressam, ut latius inter Icones referemus. Prouerbialiter etiam Cheraphò philosophus Noctua dicebatur, quòd nocturnis lucubrationibus plurimū sese extenuaret: alij tamen Vespertilionem similiter illum vocarunt, ut post dicemus.

DENOMINATA.

40 Multos viros Glauci nomine donatos apud autores legimus. Eustathius Glauci Andonij in Dæmonem marinum mutati (nam, & mare à colore glaucū dicitur). Item Glauci Potinei ab equis discerni, & aliorū eiusdè nominis, & Glauconis suffocati in dolo mellis, meminit. Glaucus Hippolochi filius memoratur Homero a. Fuit, & Glaucus quidā Samius vel Libycus, à quo factū est prouerbiū; Glauci ars. Glaucetes viri proprii apud Aristophanem: Glauce nomen Nereldis, Anatis quoddā genus Glaucium, dicitur. Est, & Glaucus piscis, & nomen coloris adiectiui. Glaucus nomen fluuij Phasii ingrediētis apud Eustathium. Glauca oppidulum Ioniæ. Dionysius Afer Berlxlum glaucum dixit ὑγρὰν, id est, humidum, quòd corpora glauca nimirum humida esse videantur propter perspicuitatem (ut Laminæ cornu scilicet) quin etiam muris epitheton est glaucus. Hæc igitur indicant eum colorem, qui ad cæruleum accedit, qualis est plumbeus, aut marinus, glaucum dici. Verū cum nihilomi-nus Noctuæ, quàm aliarum plerarumq; nocturnarum auium oculi cæruleo colore prediti sint, ut potè medio nigri, reliqua crocei, nescio qui hæc sibi consonent, ut glauci dicantur. Ego sanè non minimam in hac diuersitate colorum confusionem apud scriptores reperiri arbitror. Nam crocum glaucum dici apud b Plutarchū reperio, vbi ait. Byssē tinctura, ut pulchrior reddatur glau- ca miscetur crocus, secundum Empedoclem. Quid verò croco cum cæruleo? Profectò inter hos nullam video affinitatem aut cōmunionem. Item Γλαυκίων apud Homerum, qui visu igneo, & ardēte intuetur à verbo γλαυκίω, à quo εἰ γλαυξ. Quod verò Minerva Γλαυκώπις cognomi- nabatur, in vtramq; fortasse sententiam trahi potest. Omnibus in hoc conuenit ita dictam, quòd

Mare glau-
cum.
Glauc. po-
tineus.
Glaucus
Hippola-
chi.
a liad 9.
Glauc. Sa-
min.
Glauci ars
Glaucetes.
Glaucium
anatis ge-
nns.
Glaucus pi-
scis.
Glauc. flu-
uius.
Glaucia op-
pidulum.
Glaucus
Beryllus.
Color glau-
cus.
b L. de O-
racul. def.
Γλαυκίω-
ν.
Minerva.
γλαυκώ-
πις.

*Minerva
caſia.*

*Mare cur
glauçū di
ctum,
cl. i. rer.
antig. 2.*

quod opas, id est, oculos glaucos habeat, sed hos alij alios, quod ad colorem attinet, interpretari videntur. Quibusdam cæruleos fuisse placet, esseque, Latinis appellatam cæſiam, veteribus præſertim, quaſi cæſiam, quod in oculis eius color cæleſtis, id est, cæruleus, conſpicuus eſſet. Docet hoc Gellius. Huic conſonat, quod Pauſanias ſcribit, *Libites Pallada ex Tritonide, & Neptuno natam fabulatos, ideòq. glaucos oculos habere, vtenū Neptunus*. Nunc verò mare glaucū dictum cõſtat, quia cæruleum. Huc ſimilit̃ facit, quod & Diodorus Siculus ea cauſa ab Aegyptijs glaucopin appellatam, prodiit, quod aer, quem Pallada antiquis credebant, glauci ſit coloris, non quia, vt Græci putant, glaucos oculos habeat. Aer verò, vt in nebuloso, ac craſſo præcipue apparet, cæruleus eſt, aut videtur, ſtauum nemo ſomniat. Alij è contrà glaucos Minervæ oculos fuiſſe ſtauos aſſuerunt. Hi ſauer, quòd Glaucopter vocatam volunt quia *της γλαυκής*, id eſt, Nocturæ oculos haberet, quos ſtauos eſſe oculis iſtis patet. Sic multi item Minervæ ſtauos oculos attribuerunt, Author Priapeiorum:

*d In Eleg:
e De aric.*

*Minerva ſtauo lumine eſt, Venus p̃ro. Et d Naſo.
Quid ſi præcipiat ſtaue Venus arma Minerva;
ſi p̃ata eſt Veneris ſimilis, ſi ſtaua Minerva.*

20

*Oculi Leo
nū Caropi
dicti.*

Nec deſunt, qui ineptè putent à capillorum colore ſtauam dictam. Has igitur de glauco colore ſententias, qua ratione quis conciliare poſſit, non video. Mihi difficultatem indicaviſſe ſufficiat, quam doctioribus diſcutiendam relinquo. Ab vtriſque diuerſi ſunt, qui Glaucopin Palladem nominatà volvere, quòd oculos terribiles haberet, vt & Leones glauci cognominantur, & Dracones glaucopes. Horum tamen eſt igneus aſpectus. Ab eodem acri intuitu, & truculento aſpectu *γοργώπος* dicta eſt vt Grammatici obſervant. *ἀπὸ τοῦ γοργώπος*, i. à terribili aſpectu, qualis eſt Leonum, quorum oculi aliter etiam charopi vocantur. Cum verò charopum propriè dicant eſſe in quo ſplendori igneo viride quiddam admixtum ſit, vt eo modo nonnihil ad cæruleum accedit, atque ita quiſpiam vtrumque nempe cum croceo, igneoque, tum cæruleum, qui viridi cognatus eſt, glaucum dici poſſe putet, quòd in leonum, & aliorū quorundam animalium oculis vterq. commixtos quodammodo videatur.

*Glaucoptiā
arx.
Glaucoades
anes quæ.*

Glaucoptium dicta eſt arx Minervæ Athenis ſacra. Aues, quæ Nocturnæ ſpecie, & natura referūt, *Γλαυκάδευ* Græcis dicuntur, & ſuperiori palpebra coniuuent. *Εγλαυκοῦσαι ἐμβλεψαι* eſt apud Heſychium, & Varinū. Item *Γλαυκίζοντο ἀμβλυπτεῖν* hallucinari, cæcutire. Item *Κινυμώπτεω* à Nocturæ derivatum verbum, iucum eſt quod *τυφλεῖν*, id eſt, cæcutire.

M Y S T I C A.

*Noctua
Minerva
ſacra.*

NOctuam noctuolam in Minervæ tutela auem eſſe volunt. Eſt autem occulta avis. Noctua vigilat, dormientibus cunctis volat, quare nocturnis lucubrationibus, vigilijs, lentio, contemplatione ſolitaria, ſapientiam parari docet.

40

Nam vigilans omnes ducis ſolertia curas.

*Minerva
cur Aθηνῶν
dicta.*

In tenebris videt. Ita, & ſapientia etiam in maxima errorum caligine proprium ſplendorem obtinet, & malum à bono, verum à falſo diſcernit. Nihil enim tam abditum eſt, tam obſcurū quod ſapientia non percipiat. Minerva Græcè etiam *Αθηνῶν* dicta videtur *ἀπὸ τοῦ ἀθρεῖν* hoc eſt, à videndo cupiendo, eeu quæ provideat, quæ veluti in tenebris futura ſunt. Sic, & *γλαυκόν* non è derivatur à *γλαυσοο*, quod eſt *θεωρῶ*, video, ſignificans id quod ſubalbū, & facie viſu eſt. Quod ſi

*Cornix
cur Minervæ
nomen am
plius ſacra.*

igitur *γλαυσοο*, & *ἀθρεῖν* verba ſimilis ſignificationis ſunt, ea etiam quæ ab iſtis derivantur, nomina cognationem inter ſe aliquam habebunt. Itaque viſus glaucus Minervæ tanquam viſu pollenti convenit. Nam acri ingenio eſſe creduntur, quibus oculi ſunt glauci. Et ipſa Noctua ei conſecrata eſt, non modo quòd noctū videat, quemadmodum prudentia in rebus obſcuris rectè prævidet, & conſultat, verum etiam propter ſimilitudinem derivationis, vt diximus, cum duo illa verba *γλαυσοο*, & *ἀθρεῖν*, à quibus nomina *γλαυκ*, & *Αθηνῶν* derivantur, ſynonyma ſint, vt Euſtathius tradit. Omñ Cornix Minervæ ſacra erat. Qua repulſa noctuam accepit. Hoc autem ſigmento ſignificare voluerunt antiqui, hominem ſapientem præ meditatione, quæ in obſcuris ſepoſita ſint, noſcere, non aliter atque Noctua videt in tenebris, & loquacitate repudiata, loca, tempusq. ad agendum reſpicere. Aſculapio pariter dicata eſt Medicorum Coryphæo ac numini. Innuitq. medico diu noctuq. ſtudioſè in ſalutem ægri advigilandum eſſe quemadmodum verò dictis Dijs cara, & ſacra, ita Baccho inuiſa ſit, vtpotè cui vitem denegaffe ferrur, ſolamq. à ſuis racemis abegiffe, quòd mortalibus vinum criminata ſit. Natam religionis opinionem ex eo autumo, quòd Noctua ſua ova abſtemios facere, & odium vini inducere creduntur, aut quia ſobrietate ſapientiam adipiſcimur, non temulentia.

MORA-

M O R A L I A :

Noctua ipsa, inquit a D. Ambrosius, quemadmodum, & glaucis oculorum pupillis nocturna-
rum tenebrarum caligantem non sentis horrorem, & quod fueris nox obscurior eo contra u-
sum autem cæterarum inoffensos exercet volatus, Exorto autem die, & circumfuso splen-
dore solis, visus etas hebetatur, quasi quibusdam erres in tenebris. Quo in iudicio sui declarat aliquos
esse, qui cum oculis habeant ad videndum, videre non solent, & visus sui officio solis fungantur in
tenebris. De cordis oculis loquor, quos habent sapientes mundi, & non vident, in luce nihil cernunt, in
tenebris ambulantes, dum tenebras ademonstrum rimantur, & calis alta videre se credunt, describentes
radio mundum, mensuram aeris colligentes. Porro autem à fide deniq; perpetua cecitatis tenebris impli-
cantur, habentes in proximo diem Christi, & lumen Ecclesiæ, & nihil videntes, aperti sunt, quasi om-
nia scientis, acuti ad vana, hebetes ad æterna, & longa disputationis anfractibus prudentes, in seip-
sorum profectibus, itaq; dum capiunt subtilibus euolare sermonibus, quasi Noctua in lumine euoluerunt.

Quemadmodum Noctua de die cessat ab omni actione, noctū videt, canit, volat, victum pa-
rat: Ita hypocrisæ quidam palam strepitum nullum, tumultum nullum, insidias nullas mouent,
sed omnem mansuetudinis modestiæ benignitatisq; colorē præferunt; clam verò fornicatione-
nes, immunditias, crapulas, ebrietates, & multa humani generis opprobria confectantur.

Simili pacto Noctuis comparare possis Anabaptistas, impium quoddam genus hominum,
qui cum communi vita summam innocentiam simplicitatem, & sanctitatem morum simulant,
in clandestinis interim conuenticulis sese nefandis libidinibus conspuccant, atq; omnia flagi-
tiorum genera perpetrant. b D. Ambrosius, nolo te, inquit, imitatore esse Noctua, quæ licet perno-
ctem vigilet, per diem tamen pigra vel cæca est, quæ granibus oculis tenebrarum caligines diligit,
splendorem solis horrescit. Virum enim in modum illuminatus obscuritate, luce cæcat. Istud ani-
mal hereticorum figura est, atq; gentilium, qui tenebras amplectuntur Diaboli, lucem saluatoris hor-
rescunt, & granibus disputationum oculis cernunt vana, non respiciunt sempiterna. De his ait Domi-
nus: Oculos habent, & non vident, in tenebris ambulant; Sunt enim acuti ad superstitiosa, hebetes ad
diuina, qui dum se putant subtilibus euolare sermonibus, tanquam Noctua veri luminis splendore tur-
bantur. Quinetiam qui inani sapientiæ student, noctuæ oculis similes sunt. Illius siquidem lumi-
na noctū aliquid cernunt, sole autem lucente obscura sunt: istorum verò mens acutissima qui-
dem est in vanitatis cõtempatione, ad veri autem luminis cognitionem admodū hebes est. c
Diuus Basilus è contra nobis Noctua nocturnum cantum, & vigilias in pietatis exempla, &
exhortationem vertit, super illis verbis, & volatilia volantis super terram, vbi ita scribit: Habes
in tenebris ea volucrum genera, quæ non nisi noctū euagantur, sibi, victum acquirunt in luce ea, quæ
interdiu volitant. Vespertilio enim, Noctua, Vulpes, ceteraq; id genus nocturno tempore, nō de die pabu-
li sibi acquirere student, ut tibi, si vnquam te non occupat somnus, morula etiam in ipso, & quæ pecu-
liariter in ipsis insunt considerandis ad gloriam dicendam creatori sufficiat. d Tertullianus pulchrā
& mysticam mentis nostræ, & corporis oculorū inter se comparationē, Aquilarū, & Noctuarū
exemplo instituit, inquit: Solē Noctua nesciunt, oculis Aquilæ ita sustinent, ut natorum suorum gene-
rositatem de pupillarum audacia iudicent, alioquin non educant, ut degenerem, quem solis radius auer-
terit. Eū ideo alteri quid inuisibile alteri non, quod ideo incorporale sit, quia non ex quo vis valet.
Solent enim corpus, siquidem ignis, sed quod Aquila confiteatur, neges Noctua, non tamen præiudicans.
Aquilæ, Taurum, & animæ corpus inuisibile carni si forte, spiritui verò inuisibile. Sic Ioannes in spiri-
tu Dei factus animas martyrum conspicit.

Damnantur lege Mosaica noctis ac tenebrarum amicæ aues. ut Noctua, Vespertilio, &c.
quod homines lucifugas, & qui opera tenebrarum patrant, significant. e Omne enim qui mala
facit lucem odisse Saluator ait.

H I E R O G L I P H Y C A.

PAlladi Noctua sacrā fuisse, si non ex alio, ex veterū saltem Atheniensū numismate cõ-
stat, quod locū proverbio fecit, de quo antea diximus. Noctua igitur, quoniam eo tem-
pore, quo cæteræ aues ad pastum euolant, quiescit; & quo cæteræ quiescunt, & dormi-
unt, vigilet, & prædas agit, & tū maximè videt, cū reliquæ per tenebras caligant, Mineræ cõ-
secrata fuit. Hoc enim propriū sapientiæ videtur, illic, vbi totum hominum vulgus valdè occu-
patus est, quietē capere, & cõtrā, vbi plebs nihil vidit, quod agat, plurimum videre. Hoc igitur
sapientis est in illis verā quietē agere, quibus vulgus occupatur, & contrā illic sese plurimū ex-
ercere, vbi vulgus nihil videt agendū, quod dum facit, egregiè Noctua imitatur. Hinc ple-

*Sapiens noctua com-
paratus.*

runq.& illud sapienti viro vsu venit, vt si apud plebeios compareat, haud fecus, ac Noctua sit in admiratione, & solus rostris omnium vellicetur, quod dum ipsi accidit, Noctua rursus imitatus, sese supinum impetii finit, rostro suo, & vnguibus reliquum corpus defendens. Et certe nulla avis est, quæ prudentius sese custodit aduersus alias, quàm Noctua, adeo vt vna sola sese contra totum exercitum possit tueri; qua vel sola ingenij dote Palladi dedicari meretur. Quoniam itaq; plurimum in tenebris videt, & illic maximum oculum agit, vbi vulgus hominum plurimum laborat, & sese præterea sua solius ope contra totum auium exercitum defendit, atq; custodit illam, quid ni dicamus vel eam esse, vel nullam, quæ digna sit Dæ Minervæ societate. Non mali igitur (vt videtur) ominis sibi nomen sumpserant, qui sese olim Herulos nuncupant, id est, bellicosas vel communes Noctuas, vt scribit Ioann. Goropius. Liqueat hinc quæ de causa Noctua Harpocrati altet; liquet, inquam ijs, qui sciunt Harpocraten illic sedere, vbi plebs discurret, illic plurimum agere, vbi vulgus nihil cernit, atq; hinc illud effici, vt Noctua quoq; sibi comparet securitatem, solusq; possit totas aduersariorum acies propulsare. Nihil sane vel Palladi vel Harpocrati conuenientius, quàm Noctua habere altentem: quod de huius auius dotibus in eorum ducamur cognitionem, quæ nobis vel Palladis, vel Harpocratis fauore contingent. Hæc omnia de Glauce Goropius, qui ibidem alia eruditissimè tractat. De aure autem, quæ ille fuscæ nos parce attingemus: Verè hoc ab antiquis dictum, ob id Satyris aures esse acutas, & rursus erectas, vt diuina Dionysica quàm accuratissimè audiant. Midæ autem quod attentissimè audiret. Silenium, asinas aures affixere, Noctua auris vna in fincipite erecta est, vt intelligamus vnam esse aurem, quæ ex apice mentis, & omnium sensuum oriatur, & sursum ad ipsum vnum omnium principium, & conum tendat. At nunc ad hieroglyphica tanquam in viam redeamus. Apud Aegyptios item Noctua mortis erat hieroglyphicum, & vulgatissimo etiam apud nos, ad eum Oratorum, tum Poetarum testimonio lethale aliquid, aut maximum infortunium conferre dicitur. Causam rei duplicem inuenio, vnam quod cum Cornix vitæ longioris solum habebatur, cõpertum est, Noctua quadam naturæ discordia, nidis eius magis, quàm aliarum auium insidiari, & clanculum per noctis tenebras, vel nullo vel qua eius inuadere, atq; perdere. Nam & in manuscriptis Hori codicibus legas ἀφω γὰρ ἡ περὶ χεῖρας τοῖς νεοκτοῖς τῶν κοραίων, quod in impressis exemplaribus desideratur. Altera consideratio est, quod mors furtim irrepat, & nox pro morte ponitur, vt in illo b Virgilij.

*De auro
Noctua.
Satyrorum
aures.*

*Midæ au-
res.*

*Noctua pro
morte pi-
ctæ.*

*Pro infortu-
nio.*

*Cornix cui
noctua in se
sita.*

b Lib. 10.

Aeneid.

*c 6. Aen.
Aethiopes
pji habiti.*

*Hostes no-
ctua, & Cor-
nicis deno-
tati.*

*Ebrietatem
vitæ no-
ctua desi-
gnatur.*

*Quoru no-
ctua virtus
cõtra ebie-
tatem.*

*Puer abste-
mius vini
reddidit.*

d L. 2. Hieroglyph.

*Homini
ad patroni
irritum cõ-
fugium.*

*Noctua vi-
soria si-
gnum.*

*Prudẽ i m-
vribus p-
cellere per-
uoluam.*

— In æternam clauduntur lumina noctem.

c Item.

Sed nox atra caput trißi circumuolat umbra.

Et similibus passim. Noctua noctis domina perhibetur, vnde illi apud Latinos nomen. Hoc igitur mortis signum illud esse crediderim, quod a liçore ferebatur ad damnatum publico iudicio, præsertim apud Aethiopes, à quibus Aegyptios aiunt multos id genus ritus mutatos fuisse. Pios enim Aethiopes ante omnes extitisse, argumenta sunt, familiaritates eorum, com-
mertia, & cum Dijs conuiuiæ, de quibus Homerus, & alij scriperunt. Noctua iraq; signo vsus spontè sibi mortem consciscerebat, magno alias & suis, & patriæ dedecoris futurus, adeo illi Regem suum venerabantur, imò vt numen illum vulgò adorabant. Si verò hostes duos, qui capitali odio inter se dissidentes, & iam detrimenta, & insidias sibi inuicem moliantur, manusq; mutuo sanguine commaculent, notare volebant Aegyptij, id per Noctua, & Cornicis exemplum facere confueverunt, quarum vsque adeo immortales sunt inimicitia, vt in mutua semper sua, & suorum damna ruant; nam præter communem earum antipathiam, de qua nos supra diximus, sunt qui exploratum se habere dicunt, confusum vtriusque sanguinem non coalescere, quod profectò diuerfam omnino earum temperaturam ostendit, & maximum naturæ dissidium. Hominem qui sibi ab ebrietate cauet, significare volentes. Noctua sua oua defugientem effingebant. Oua enim Noctua ea vi pollere dicuntur, vt si per triduum ebriosi in vino dentur, tœdium vini adducant, & abstemios reddant. Quod etiam apud Philostratum cõperij, qui puerum, donec vixerit, abstemium, & vini oforem reddi scribit, si prius, quàm vinu gustauerit, Noctuinæ oua leuiter cocta, illi sorbilanda proponant. Vini enim odium inde suboriri, quia sic calor natius fiat temperatior. His addit a Horus, quod Aegyptij, si quando hominem ad alicuius aras patrociniij vel salutis causa, euentu irritum, confugientem significare vel lent. Passerem, & Noctua figurare soliti sint, siquidem ille, vbi aucupis infestas artes declinare fuderit, ad Noctua, cuius patrocini periculum euitare sperat, confugit, ab eam ipsa longè infestius excipitur. Atheniensibus Noctua alis expansis tanquam volans expressa cum ramis palmæ, scilicet auri, victoriam significabat, eò quod eorum vrbis tutrici Palladi dicata, & antipicata crederetur. Cum verò procumbente leoni Noctua superuolantem exprimerent, vires celsissime

10 cessisse prudentiæ innuere volebant. Est deniq. Noctua vigilantæ studiosis, quàm maximè necessariæ symbolum, quàm sobrietate colere oportet, & conseruare, Quæ de re Attici ita Noctua depingebant, vt vas, seu dolium inuersum, & vino vacuum pedibus premere videretur.

Pro vigi-
lantiâ.

A V S P I C I A.

Inter oscines aues Noctua etiâ à Festo recensetur, vt quæ Mineruæ sententiam hominibus teste Porphyrio denunciare putabatur. Plerumq. autem paganis infausta habebatur, non tam volatu, quàm voce, vt & cæteræ fermè nocturnæ. Hinc est quod apud Menandrum, vbi de miseria humana conqueritur, legimus:

Noctua
auguria
infausta.

Angimur si Bernusaueris quis, si malè loquatur.

Ira scimur, si quis videris in somnium, valdè

Metuimus, si Noctua clamaueris quæpiam itemus.

Mortis enim præsaga putabatur, vt ex Architremitio liquet, ita canente.

Diuisibus supremus bonos prænuntia fatis

Noctua, præcedit properanti morie propinquos.

Feralis item illius credebatur cantus:

Improba nam carmen Noctua trisite canit.

Vt Pamphilus cecinit, vnde & tera dicta est Pacifico eo uersu:

Quid toties gemuis noctis fera Noctua testis es

Quin & volantem formidasse videntur veteres. Nam Aelianus: *Accedenti, inquit, ad seriam actio- nem homini occurrenti Noctua inauspicatam significationem dare aiunt. Cui quidem rei testimonio fuit Pyrrhi Epirotarum Rex. Cum enim in illius Argos proficiscens hæstia, quam erectam ferebat, hac auis in sedisset, ei malum auspicium dedit. Nam Argos ingressus ingloria valdè atq. ignobili morte occubuit.* Cùm enim detracto galeæ insigni, ne internosceretur, in Argiuos oppidanos eadem incæptasset, ab aniculæ cuiusdam filio hæstia leuiter vulneratus fuit, in quem, dum vitu- rus audaciam, impetum fecisset. Arguii mater, quæ supernè spectabat, periculum intuita, regu- lam ambabus manibus arreptam quantâ potuit, in Regis galeam effudit, quo ictu cùm exanima- tus concidisset, Zopyrus quidam, qui sub Antigono militabat, Rege cognito, accurrit, detra- ctâq. galea ferrum gutturi admouit, sed toruis Pyrrhi oculis perterritus, os & mentum eius pro iugulo recidit Infelix similiter ostentum Maxentio præbuerunt Noctua, quod a Zozyms refert. Cùm enim Maxentius ex vrbe copias mouisset, & iam pontem, quem ipse iunxerat, trā- sisset, infinita quædam Noctuarum multitudo deuolans, muros implebat. Quæ conspecta suis Constantinus, ut aciem instruerent, imperabat Cum itaq. exercitus vtrinq. cornibus armatis sta- ret, equitatum Constantinus suum immisit, & hostilem fudit. Quare mihi (inquit b Aelianus) Ho- merus præclare intellexisse videtur, auem hanc mali auspicij esse, cùm Diomedes ad castra Tro- ianorū exploranda proficiscenti, Mineruam facit auspicatō mittentem Ardeam ē flumine egres- sam, non Noctua. Ex his itaq. clarum est, quod vt canit c Stroza Pater:

Coruorumq. greges Buboq. & Noctua, necnon

Sint apene volans, omnia dira ferunt.

Simiapene volans, omnia dira ferunt.

Simiapene volans, omnia dira ferunt.

Simiapene volans, omnia dira ferunt.

Simiapene volans, omnia dira ferunt.

Simiapene volans, omnia dira ferunt.

Simiapene volans, omnia dira ferunt.

Simiapene volans, omnia dira ferunt.

Simiapene volans, omnia dira ferunt.

Simiapene volans, omnia dira ferunt.

Simiapene volans, omnia dira ferunt.

Simiapene volans, omnia dira ferunt.

Simiapene volans, omnia dira ferunt.

Simiapene volans, omnia dira ferunt.

fructudentibus dici consuevit. Verum auspicia istæ ut superstitionis, & dæmonis potius arbitrio, qui istis præstigijs vesanas hominum mentes velut captiuas, vt iam sæpè dictum est, sibi detinebat, nec ulla ratione naturali innixa missa faciamus, atq. videamus, num certiora quæpiam præfagia è naturæ mysterijs petita ab ea capere possumus. Sanè itaq. videtur, nisi longæ ueterum Phycicorum experientiæ penitus refragatur.

P R Æ S A G I A.

Pluuię
præfagiū
Serenitatis
signū.
a Georg. 1.

Noctua igitur lucifuga vespertino crepusculo de suis lustris citius pro consuetudine egressa, plurimumq. cucubās pluuiarum præfaga haberi solet. Nam maturè exit, vt citò ob pluuiam (quam vt præfagit, ita ferè non potest) sese domū recipiat. Antiquissimus ille Poeta Aratus inter cætera, quæ commemorat serenitatis signa, hoc etiam quædam nocturna noctua quiescit canens, tempestatis tibi deficientis seu marcescentis signum esto; Quod ipsum pulchrè expressisse & confirmasse Poeta Latinus videtur hoc suo carmine:

*Solis & occasum seruans de culmine summo,
Nequicquam seros exerceat Noctua cantus.*

b L. 18. c. Innuēs Noctuum, cum silet vespere, serenitatem, cum verò post solis occasum canit, pluuiam significare. Addunt b Plinius & c Aemilianus Noctuum in imbre garrulam, serenitatem præfagire, at sereno tempestatem. Vulgò etiam obseruatum est Noctuum, si nemora relinquat, annum anim. c. 7. sterilem præfagire, vt tradit Carolus Stephanus.

VSVS IN MEDICINA.

36

Noctua sã
quis ad Or
thopneam
an valeat.

a L. 10 de
simpl. c. 3.

Ad pilore
uellendos.

Carnes ad
paralytism.

Ad Melan
coliam.

Cerebrum
ad dolorē

capitis &
parotidas.

Ad myc
tiosiam.

Ad aginã.

Nocumẽra

Tẽperies
noctue.

b In vita

Apolionij.

Contra pituitam Gallinarum prodest cibis aqua perfusus, in qua lauerit Noctua: Author est Plinius. Noctua sanguinem aliqui orthopnoicis utilem dicunt, quos reprehendit a Galenus his verbis: Cum aduersus spirandi difficultatem multa parabilia pharmaca habeamus, nihil sanguine Noctue indigebimus, quanquã sunt, qui non sanguinem bibendum propincent, sed ipsam iubeant coctam simplici iure edi. Sanguinem verò aliqui aque inspillant, alij vino miscent; Ego, cum à quodam hanc sanguinem mulieri frequenter anhelosq. commendante interrogaresset, quammã spirandi difficultatem hoc remedio curatam sciret, nullam huius affectionis differentiam agnoscebat, & cum mulier vasa esset, nihil profecit. Actus Noctua sanguinem numerat inter ptilothra, quæ palpebris post euulsos pilos adhibentur. Noctua carnes paralyticos curare perhibentur quibusdam Plinij autoritatem adducentibus. Rabbi Moses melancholicis & mente perturbatis prodesse tradit. Capitis doloribus remedio est Noctua cerebrum, in cibo sumptum. Idem vel etiam iecur cum oleo infusum auriculæ aut parotidi utile est Plinio auctore. Rafis etiam Noctua maris cerebrum in collyrium adhibet myctiosiam curaturum. De cerebello & iecore auri-
bus utili plures authores consentiunt. Marcellus enim, Noctua, inquit, iecur diligenter seruatum, atq. ex unguento naribus intro, auriculis subinde infusum, celeriter parotidum visum omne per sanat; Et Plinius quoque alibi, ad parotidas conuenire scribit Noctua cerebrum butyro mixtum; discutit enim, inquit, ferè eas sine dolore & mole sua. Oportet autem in aqua marina seruete nouis spongijis demeris & vtrinq. expressis vaporare eas, atq. ita deinceps hoc medicamẽto oblinire, & lana sulphurata totam maxillã supertegere. Angustis succurritur cerebro Noctua; Plinius. Fertur, cum decollatur Noctua, oculũ alterũ apertũ retinere, alterũ claudere, & si clausus supponatur capiti hominis nõ dormientis, dormitũ, si verò apertus, vigiletur. Sed hæc pulchrã, si Dijs placeat, rem Arabs nobis Rafis occinit, cui quã meretur, & quã volet fidẽ adhibebit lætor, vt & nõ nullis alijs huiusmodi, quæ animo atq. iudicio legẽda, nõ rãquã Sybillina oracula proponimus; ideoq. & ipsa authorũ verba repetimus. Idẽ Rafis Aristotelẽ citãs, iecur Noctua siccũ in portu sumptum, colicã & difficultatẽ solutionis alui, & stomachi frigiditatẽ adferre tradit. Quod si ita esset frigidissimã sanẽ ipsius Noctua tẽperie arguet. Si enim hepatis visceris alioquin, si reliquis partibus cõferas, admodũ calidi, effectus frigidĩ sũt, quales quẽso à reliqua Noctua expectãdos putabimus? Frigidã, interim huius auis tẽperaturẽ etiã attestari videtur ea, quẽ de ovis vini odiũ inducentibus, subijciemus, paulò ramen fusiũs, quã suprà. Scribit enim Plinius ebriosos oua Noctue per triduum data in vino, triduum eius adducere. Cui rei confirmandã b Philostrati historiam adferre iubet, qui ita habet. Cum quisdam apud Indorum sapientes conquereretur, Apollonij, filio: quidam sibi nasci, sed quidam primum vinum bibere cõpissent, omnes moris sic respõdis læscibis.

10 *Melius cum illis agi, quod moriantur, si enim superstities essent, omnes euasuros insanos, quod ex semine, ut apparet, nimis calido procreassent. Vini igitur abstinere cum est filij vestitus, ita ut ne cupiditate quidem ipsius moueantur. Si qui igitur post hac filij nascuntur, obseruare oportet, ubi Noctua nidum faciat, & illius oua mediocriter elixas a infanti comedenda praebeere. Si enim illa comederis, A te extra dūos pilos, & pro dūcendos, sed etiam remulentos & non temetum tantum formidare. Rasis vero oua Noctuae diuersae esse naturae tradit. Nam ex mediis illis seu croco primis, inquit, si inungatur pars aliqua, eradiciuntur pilos, Ad fugam & non renascuntur, & ex alio si ponatur in loco pilis nudo praeuincit pilos. Vim tamen hanc glabritiem in partem quampiam inducendi alij sanguini tribuunt, ut ex Actij verbis paulo ante citatis facillè liquet. Si Noctua cor ponatur propè foramen formicarum, eas fugabit, auctore Palladio.*

V S V S I N C I B I S.

Paucum sanè in cibis vsum praebet Noctuae caro, & non nisi à tenuioris fortunae hominibus, in defectu melioris alimenti expetitur a Rabbi tamen Moses carnes pullorum Accipitris & Noctuae boni saporis esse asserit. Sanè quam ego aliquando elixare vidi, edis, satis candida erat. Atqui candor carnis bonitatis indicio esse solet. Rasis tamen carnem Noctuae frigidam, siccam, & crassam esse memoriae prodidit

*In Apb
rison.*

I C O N E S.

30 *M* Ineruat antiquitas, plerumque, depingebat cum Noctua, quam tamen non vno semper loco collocabat; nunc enim capiti insitabat. (Solebat enim priscae aues vnicuique Deo sacras in capite simulacri collocare. Vnde Aristophanes, *Videatur mihi*, inquit, *Minerva ex urbe venire, & Noctuae ei insidere.*) nunc simulacri manū tenebatur, nonnunquam etiam ad pedes ei assabat, ut & Draco, quare cum in exilium irer Demosthenes dixisse fertur: *Minervam tribus imaginibus delectari feris, Noctua, dracone, populo.* Aliquando verò ferebat in Agide eius picturam, vna cum gorgona, hanc ut metuendam prudentiae vim, illam ut consiliorum profunditatem ostenderet. In Mineruae praeterea honorem Athenienses in numismatibus tam aureis, quam argenteis Noctuae imaginem ab utroque latere frequenter exprimebant, vna cum Graecis literis iuxta positis ΑΘΗΝΑ, quo nomine ipsa Dea vocabatur. Habebant & aliud numi genus, quod tetradrachmon vocabatur. Noctuae & Mineruae capite signatus, cum antè didrachmos fuisset bovis imagine, qua de re a Iulius Pollux. Atq. hinc est illud frequens, quod apud Graecos emanauit: *Bos est in lingua*, in eum, qui pecunia corruptus, vel silet, vel loquitur. Sunt qui tradunt Noctuae imaginem in numo triobolo, id est, humidrachmio fuisse, cum Iouis effigie ab altera parte. Item & in διστάλμω Aristophanis, qui à nonnullis etiam γλαυξ fuit dictus, ut scribit Hadrianus Iunius, quemadmodum binæ noctuae erant in τετραδιστάλμω ab aduersa parte. Videntur etiamnum aurei quidam, & argentei numi, in quibus noctua cōspicitur expansis alis, tanquam volans, palmam vel lauri ramum ferens, quae icon, ut diximus erat victoris symbolum. Numismata haec, quod noctuae figura insignirentur, vulgò noctuae dicebantur, ea praeferunt, quae quatuor drachmas appendebant, seu staterem, unde & ἀργυροστατήρ id est, stateres argentei Hesychio teste uocata fuere. Cognominabantur uerò noctuae haec Laurioticae. Erat enim Laurios Atticae regio auri & argenti uenis diues. De his Aristophanes Atheniensium auaritiam notans, ita canit:

*Minerva
tribus fe
ris delecta
ta. Minervae
scuti p
cturae.
Numisma
ta noctuae
figuræ a
pud Athe
nienses. Pal
las à θηνα
dicta. Nu
mus tetra
drachmus
a Lib. 9.
Bos est in
lingua, nu
mis mata
quæ no
ctuae di
cta. Lau
rioticae no
ctuae quæ.*

30 *Γλαυκίς υμᾶς ἔπος· ἐμὴ λαΐψυσι λαυριωτικαί
Ἄλ' ἐν οὐκασιν ἔδον ἔντα τοῖς βαλλαντίοις
Ἐνισσὶν ὕσσει η ἀλεΐψυσι μικρὰ κέρματα
Noctuae non nos relinquant Laurioticae
Sed hae ædibus aderunt in ipsis, inque loculis nidulōs
Sibi parabunt, nummulosq. paruos excudent.*

Ab hoc tetradrachmo seu tetrobolo numo noctua signato serui illius ænigma emanauit, qui cum domini furtum indicaret; *Mulx*, inquit, *sub tegulis cubant Noctuae*, hoc est, Pecuniarum ingens uis sub tegulis obiecta latet, & absconsa. Historiam scribit b Plutarchus, quam & nos in prouerbijs referemus. In numismatibus etiam duobus Metapontinorum noctua signata est quod ad templum Mineruae fortè spectare uidetur, nisi in gratiam Atheniensem, quorum a micitiam Metapontini semper coluerūt, credere percussa malis; auctor est Hubertus Goltzius

*Noctua
sub tegulis
b In Ly
sandro.
Numisma
Palladis
capite &
noctua.*

Quod primo loco ponit, argenteum est, in cuius parte aduersa Palladis conspicitur galeatum caput, ab altera frumenti spica aristata cum vnico tantum folio, cui Noctua infidet cum inscrip-
 ptione META.

In secundo verò, quod aureum erat, aduersa parte Noctua Lauri ramo infidet: in auersa verò frumenti eadem spica in cuius folio pariter vnico caduceum veluti infidet, cum eisdem literis META.

*Domitia-
ni numis-
ma cum
Noctua.*

Sebastianus Erizzius tradit Domitiani numisma paruum quoddam reperiri, cuius inuersa pars Noctuam ostentet, & satis profundè sculpra his adiectis literis S.C. Significabat ea fortè Senatum maximè decere prudentiam & consultationem silentium amare nocturnū. Guilhel-
 mus Coulus in numismate Neronis, & Vitellij Noctuam Aesculapio astare scribit, quæ sine du-
 bio summam Medico vigilantiam ac prudentiam in ægrotis curandis opus esse demonstrabat.

*Gelitonum
numus.*

In aureo quodam ΤΕΛΕΥΤΩΝ numo Palladis effigies nudo capite, capillis ad ceruicē ligatis cō-
 spicitur, cum hac litera Δ in aduersa parte: in altera verò Noctua lauri ramo infidens cum his li-
 teris post tergus ΤΕΛΗ & ante pectus Δ.

Habebant idem populi argenteum numisma, in cuius pariter parte aduersa eiusdem Dæ-
 imago erat, sed galeata cum hac litera post ceruicem Θ. In auersa verò parte Leo quoddam
 animal dilanians, supra cuius tergus Noctua tanquam volare videtur, cum neq. id tangat, & alas
 teneat expansas. A sinistra Noctuæ parte videtur hæc litera Φ. ab dextra Ι. Sub Leone scriptum
 erat ΤΕΛΕΥΤΩΝ.

*Crotonia-
tarum.
Brutio-
rum numi-
mus.*

Apud Crotoniatis numus erat, in quo pariter Noctua videbatur alis contractis figura ere-
 cta cum inscriptione ΚΡΟΤΟΝΙΑΤΑΝ.

In Brutiorum æreo quodam numo Palladis effigies est, scutum & hastam ferentis; post ter-
 gus scriptum erat ΒΡΕΤΤΙΩΝ. ante eam Noctua alis expansis veluti volabat: ab altero numi
 latere caput Hercules, leonina pelle velatum. Idem quoq. numus erat Syraculis cufus, sed cum
 inscriptione ΣΤΡΑΚΟΣΙΩΝ. Quorū item aliud erat numisma pariter æreum cum effigie Pal-
 ladis, sed Gorgona in Casside ferentis in aduersa parte, in altera verò Noctua lauri ramo infi-
 dens, cum superscriptione ΣΤΡΑΚΟΣΙΩΝ.

*Valentia
numus.*

Valentia magnæ Græciæ vrbs olim numisma habuit, in quo etiam Noctua erat, & astrū mul-
 tis micans radijs, cum inscriptione VALENTIA, vt videtur in tabula Prosperi Parisij. In eo
 verò, quod Golzius depingit æreum scitit, in cuius aduersa parte Palladis galeatæ imago est
 non astrum, sed quatuor istæ signa OOOO conspiciuntur, ante Noctuæ pectus, post tergus
 verò VALENTIA.

*Sibarita-
rū numus*

In Calabria apud Sibaritas in numismate quodam Noctua est depicta intra coronam, quæ
 fortè laurea fuerit, cum inscriptione ΣΙΒΕΡΗΝΗ propè Noctuæ pedes. Erat & vasculum quod
 dam lauaturis manus accommodum.

*Tarenti-
norum nu-
mus.*

In æreo quodam Tarentinorum numismate Neptunus Delphino infidet, tridentem dextra
 vibrans, eiq. astat Noctua, sub Delphino erat scriptum ΤΑΡΑΣ.

*Neronis
numus.*

In minuto, eoq; æreo Neronis numo, cuius inscriptio erat NERO CLAVD. CÆ. AVG.
 GERM. P. M. TR. P. IMP. P. S. C. erat lauri ramus, & Noctua. Cufus fuit An. Orbis 4016.
 V. C. 806. I. C. 54.

*Domitia-
ni.*

Argenteo cuidam Domitiani numo, in quo Palladis imago erat, & Noctuæ, inscriptum erat
 IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. P. M. TR. P. V. IMP. VII. I. C. COS. XI (fortè VII)
 CENS. POT. P. P. Numus ille cufus est an. O. 4048. V. C. 838. I. C. 86. quem pariter aliquoties
 renouauit, vt abunde videre est apud Occonem.

*Adriani.
Aureus
Græcus cū
Noctua.*

Lyrae duæ & Noctua erant in aureo quodam, eoq; Græco, vt inscriptio monstrat, numo, in
 auersa parte, cui ita erat inscriptum ΑΤΤ. ΚΑΙ C. ΝΕΡ. ΤΡΑΙΑΝΟ Γ ΓΕΒ. ΓΕΡΜ. ΔΗΜ ΕΞ
 ΤΡΑΤ. Β. In aduersa verò parte, in qua laureatum caput erat cum pelle Leonis, hæc erant
 verba ΔΗΜ ΑΝΧ ΕΞ ΤΡ ΑΤ. Β. Numisma hoc excusum fuit an. O. 4062. V. C. 852. I. C. 100.
 Eiusdem item numus, quæ fortè idem fuit capite insignitus laureato cum pelle Leonis & cla-
 uia, cum inscriptione Latina IMP. CAES. TRAIAN. AVG. GERM. ab altero latere item No-
 ctua est, cum inscriptione IMPERATOR PERPETVVS S. C.

*Antonini
numus.*

M. Aurelij Antonini Philosophi numisma cufum fuit an. O. 4117. V. C. 907. I. C. 155. in quo
 ab vna parte ille conspicebatur iam barbenscens: Inscripito istæ AVRELIVS CÆSAR
 AVG. PII. F. TR. P. VIII. COS. II. ab altera parte Pallas dextra Noctuam, sinistra hastam
 cum clypeo tenens,

*Athenien-
ses quos
locis No-
ctuam de-
pingeret.*

Athenienses autem non in numis solum Noctuam insculpebant, sed in templorum etiam
 foribus, in vrbs portis, quin & in vexillis eiusdem signum poni curabant. Quin & Phidæ ar-
 tificio apud Athenienses digna habita est, qui eam cum Dæ simulachro euerem sacram ex
 populi

10 populi decreto proposuit. Et Periclis scuto, cui inauspicatus Noctua volatus victoriæ signum dedisse perhibetur, inculpfit. Samij Noctua signum in Atheniensium opprobrium abusi videtur. Hic enim Plutarcho teste, ut acceptæ ab Atheniensibus ignominia talionem redderent, stigma captiuis in frõtem inuadere Noctua figura sicuti Athenienses prius ipsos Samena inusta notauerant. Est autem Samena nauigij genus, ita quidem incuruatum, ut proram habeat depressiorem, & concaviorem, atque ita ventricosam, ut, & maria trajicere, & celeriter agi queat, sic dicta, quod in Samo visa sit, ibiq. à Polycrate Tyranno primum parata. Eas notas ferunt, & Aristophanem per ambages indicasse, ubi Samios literatos facere vocat, hoc versu:

Quam literis Sami incolæ sunt præditi.

Opprobriũ

Samena quid.

Polycrates tyrannus Samena inuenior.

PROVERBIA.

10 *Λαῦκας ἐς Ἀθῆνας*, idest, *Noctuas Athenas* (Adagiorum author non rectè transtulit, Vltas Athenas) subaudiendum portas aut mittis. Convenit in stultos negotiatores, qui merces eò comportant, ubi aliàs affluunt, ut si quis in Aegyptum frumentum, in Ciliciam crocum inuectet; vel in eos competere potest, qui potentioribus, & nullarum rerum indigis aliquid mittunt. Venuit fortè fiet, si metaphora ad res animi transferatur, ut si quis doceat doctiorem, carmina Poetæ consilium det homini consultissimo. a Cicero: *Sed rursus, γλαῦκας ἐς Ἀθῆνας*, qui hæc ad te. Item b alibi: *Es tibi versus quos* rogas hoc e H, *Noctuas Athenas mittam.* c Aristophanes. *τι φῆς: τις γλαυκ' Ἀθῆνας ἔγγυς.*

Noctuas Athenas.

a *Ad Tot.*
b *Ad L.*
c *In Aul.*

Quid ais? quis Noctuas Athenas duxit?

Vsurpat id item atque exponit Lucianus. Necnon, & noster b Ariostus:

Portar (come si dice) à Samo vasi,

Nottole à Atene, & Cocodrilli à Egitto.

30 Porro parameia inde fluxit, quod Noctua in Attica plurima est, eique regioni quasi pecularis. Dæmon quidem apud Aristophanis interpretem existimat, non ob id solum dici, Noctuas Athenas, quod Athenis Noctuarum copia sit, sed quod in numis etiam cum aureis, tum argenteis Atheniensium Noctua insculpi soleat, vna cum Mineræ capite, Hefychius exponit de illis, qui frustra aliquid faciunt. *Noctua inter Cornices* hodie vulgò dicitur, ubi stupidi aliquis in homines petulantes, ac dicaces incidit; nihil autem vetat, quò minus generaliter usurpemus, ubi quis id agit negotij, vnde se expedire nequeat. Simile illi apud Græcos: *Ἀσπίς inter Simias.* *Γλαυκ' ὕπατα.* *Noctua volat:* Proverbium apud Zenodorum, & Suidam, quod rebus felicitat, atque ex animi sententia succedentibus dici consuevit. Nam priscis Atheniensibus omen victoriæ adferre Noctua volans credebantur, & Mineræ, cui sacra erat, mentem laeto augurio exponere. Nam illepidè dicitur volasse Noctua, quoties res nò viribus, sed pecunijs confecta creditur, quod Atheniensium numisma Noctuam haberet insculptam, vnde, & Noctua vocabatur Lauriotica, ut supra retulimus. *Noctua aliud sonat, aliud Cornix.* Ortum habet adagium à voce Noctua, potestq. accommodari in eos, vel qui decertant cum longè sapientioribus, vel inter quos ob morum ingenijq. pugnantiam minimè convenit, siue cum n est alius longè facundior. Quemadmodum enim auem, quamvis non videas, tamen è cantu licet dignoscas. Ita stylus diuersus *ψευδὲς πύραυλος* prodit, *Noctuinum ouĩ.* Refertur à Nicolao Perotto proverbij loco, nec tamen explicatur. Fortassis antiquitus abstemium, & à vino abhorrentem hoc adagio significabant: rationem pete ex superioribus *Noctua quid commune est Minerva?* Videtur proverbialiter usurpari posse, sicut illud, *Minerva selem comparas.* Nihil enim his animalibus præter cæcios oculos cum Minerva commune est.

Noctua inter Cornices.

Noctua volat.

Noctua Lauriotica.

Noctuinum ouĩ.

EMBLEMAT A.

ALCIATI emblema est sub Lemmate, PRVDENS MAGIS, QVAM LOQVAX.

Noctua Cecropjs insignia præstat Athenis

Inter aues sans Noctua consilij.

Armiferæ meriti obsequijs sacra Minervæ est,

Garrula quo Cornix cessat anid loco.

Aliud emblema est apud Nicolaum Reusnerum sub lemmate AMA QVOD FAEMINA DEBES.

Supposita fascia femur quod turpe parenti

Nyctimene, lucem, Noctua facta fugit.

Conscia

*Conscia sic culpa, celus misera pudorem:
Et lasce in tenebris fletq; gemitq; nigris.
Quam supiunt, & aures pellunt aethere totos
Nec reperit tutum pulsa repulsa lotum.
Imperat heu quoties menti furiosa libido
Faminea; rectum nefas habere modum.
Qua semel amissa rapit si f. Ena pudoris:
Mente furens ceca pererrat omnis nefas.
Quod licet, ingratum est; quod non licet, acrius uris:
Semina nequissia frangere nemo potest.*

A P O L O G I.

Noctua cū
alijs auib⁹
fabula.

MVLTAES aues lato volatus ambitu circumdabant Noctua ludibrij indicio: Ex quo hæc placido amicoq; sermone eas aduenire persuadebat, & dicebat, Accedite ad me o amice, nōne videtis, quā sim blanda? nunquid veremini Accipitrinam me exercere rapacitatē? Cui illæ fidē adhibentes, acceperunt; at videntes eā prointra adunco rostro, & unguibus armatā responderunt. Minimē verō, nam et si Accipiter non sis, Accipitris tamen arma habes. Sic de Principe dicendum, qui et si bonus sit instrumenta tamen habet ad tyrannidem exercendam. Ioannes Tzetzes apologum quēdam Aesopo ascriptum refert his verbis: *Aesopus inuicem alicubi fabulis suis, Iouem volentem facere auib⁹ Regem, conuenit his indicere, & diem Regi creando de finem præscribere. Itaq; auib⁹ omnibus sese exornantibus, quæ erant omnium turpissima Graculus pennis aliarum, quæ decidebant vestitus, omnibus formosior apparuit, & nisi Noctua cognouisset pennam quandā ex suis primāq; suam abstrulisset, & deinde reliquæ similitur, Graculus sic decoratus absq; controuersia Rex factus fuisset. Fabella notat multos, qui perigrinis insidiantur laboribus, & pro suis venditant, furtis suis diuites videri, eosq; superare, qui in dustria propria virtutē acquisuerunt. Notatur quoq; tanquā inter aues sani consilij Noctua, ut quæ omnium primā fraudē perceperit, & detexerit. Sūt, & alij apologi, quibus Noctua alijs auib⁹ sanū consiliū dedisse fingitur: Vnde factū putent nonnulli, quod aliæ aues frequentes ad visā Noctuam aduolent, tanquam ipsa alijs prudentior sit, & prudentiæ symbolum habeatur, qui profecto stultē mihi facere videntur, dum commentis huiusce veritatis aliquid inesse credant, & non tantum mysteriorum, sed, & naturalium effectuum, quæ alioquin veritate aliqua inniti solent, causam ē fabellis petunt, quas alijs locis satis superq; tradidimus. Apologos eiusdē argumenti narrat D. Chrysostomus in hūc modū *Aesopū arbitror fabulam composuisse, quod Noctua dū esses sapiens consilium dedisti auib⁹; ne quercum ab initio sinerent crescere, sed eam omni ratione perderent. Fore enim ut pharmacū ex ea nasceretur inuitabile, quo comprehendantur, nempe viscum. Rursus cū homines, linum sererent, iussit illius semen erutum deuorare, neq; n. ipsis ad bonū crescere. Præterea videns quendam hominē sagittatorē, ipsi vascinata esse, inquit; Ille homo vestris vos antemeritis pennis ipse vobis alas arcu excusas emittens sagittas. Illæ verō his sermonibus nō credebant, sed fatuam existerant, dicebant malē sanq; mentis esse. Postea verō expertæ, admirabatur, & reuera sapientissimā censebant. Et propterea simul ac apparueris accedunt, tanquā ad eam quæ norit omnia. At illa nihil illis amplius unquam consiliū sed lamentatur.**

F A B V L Æ.

Nyctimenes fabula.

NYCTEUS Lesbī, vel ut alij, Aethiopū Rex, felix si nuquam pater fuisset, filiā habuit Nyctimenem, quæ cū nefadū patrem deperirer, amorem nutrici confessa est, & infandū auxilium petijt: Ea cū mentita esset Domino suo Nycteo, qd ab extranea virgine quadā diligeretur, ut filiæ suæ amplexibus imprudēs vteretur, impetrauit; q̄ agnitā, postea inter ipsos amplexus quē voluisset extinguerē, ipsa Mineræ implorato auxilio, periculo excepta, & in aue versa est, quæ cōscia commisi facinoris dici, & cæterarū auiū aspectū fugit, atq; ideo ob tantum scelus omnibus admirationi est. Fabulam hanc Ouidius huiusce verbis scitē expressit:

— Mox affa per auras

Euehor, & data sum comes inculcata Mineræ,

Quid tamen hoc prodest si diro facta volucris.

Crimine, Nyctimene nostro successis honori?

An quæper totum res est notissima Lesbon.
 Non audita tibi est; patrum temerasse cubile
 Nyctimenen, aui illa quidem, sed conscia culpa
 Conspicuum; lucem q. fugit, tenebris q. pudorem
 Calat, & à cunctis expellitur aethere toto.

Alij præti fuisse filiam dicunt, & vim patris timentem aufugisse, quam Minerua postea in Noctum mutauit, & sacram habuit.

DE STRIGE. Cap. VIII.

AV D rectè Bellonius, aliq. nonnulli Strigem Caprimulgo eundem faciunt, cū & specie, & figura sint diuersissimi. Nam Strix nocturnis cæteris annumeratur, & ab Ouidio, & rapax, & Noctux similis describitur. Caprimulgo verò Cuculo minorem esse Aristoteles tradit. Est tamen nocturnarum quoddam genus, cuius iconem, & descriptionem, hic ponemus, quod à rusticis agri Bononiensis Caprarum vbera exugere mihi relatum est, quale certè Caprimulgo dicere quis possit. Verum cū Ouidiana Strigis descriptio adamussim ei competere videatur, forsitan non malè Strigis nomine à nobis donabitur, cū neque aliam auem, quæ id potius mereatur, iam habeamus. Hæc fortasse quod suctu labiorum capras emulgeat, à contraria ratione vbera sua infantum labris immulgere falsò putata est superstitiosæ antiquitati. Nulla enim aui vbera habet excepto Vesperilionem, aut tale facere perhibetur. Cū autè Strix nter nocturnas verè recensenda sit, utpotè omni ex parte Noctux similis itaque hanc Caprimulgo Aristotelis anteponendam duximus, utpotè nocturnis maximè dissimilem. Vel si forte & illa, quam hic delineatam proponimus, etiam Caprimulgo est, ut suprà ex relatu rusticorum nostrorum diximus, saltem hoc ipso, quo diximus, nomine, nempe quod nocturnas referat, alteri proponenda venit.

Bellonij
 rer.

ÆQVIVOCA.

STrix frumeti genus apud Hippocratem est, tritico leuius, & ventrem soluit. Sunt qui velint pro trago accipere. Striges Græmatici quidam recentiores apud Plautum vilia olea interpretantur. Verba à Plauti hæc sunt *Et homines canas sibi coquunt; quæ condunt, Vitis conuiuis intestina quæ exedant. Nō condimentis condunt, sed strigibus.* Sed querendū, an hic est strigis genus illud frumenti indicetur, quod strigem Hippocrati vocari diximus. Vel ut Lambino placet, innuit coquus Plautinus cōdimenta, quæ alij coqui adhibent, ut Striges quasdā discruciare, & discruciare intestina. Strix præterea apud Vitruuiū dicitur pars caua columnæ striatæ, quemadmodum pars emicula stria dicitur; Hinc nimirum, & Strigiles dicuntur canaliculi è ligno aut ferro dentati, quibus pelliculis animalium perstringitur, ac abstergitur. Strix, teste Plinio, est animal in Africa Erinatij simile; vocatum autem à spinarum stridore, quas tergo laxatas emittit, & canes insequentes vulnerat. Striga est ordo rerum inter sese continuatè collocatarū, ut ait Festus, quod vna sint cōstrictæ. Similia, & Germanis vocabula sūt ein Streych, ein Strym; hoc est, ductus rectus, oblongus, latitudinis nullius, vel modicæ plerumque. Strigas Italicum vulgus appellat vetulas magas, quæ transformari dicuntur in feles, & alias animalium species, & sanguinem infantum sugere. Vulgò la streca, stria, ianara, magari, fatturca.

Strix frumentum.
 Strix olus
 à In psculo.

b Lib. 10.
 Strix pro canitate
 columna.

Stria qd.
 Strigil:
 canaliculi
 c Lib. 12.
 cap. 2.

Strix qd
 stria vel
 stria dici-
 tur.

Italis.
 Synna.
 Synnavu
 tikoma.

Strix per-
 niciofa.

pnix vi-
 lux incub.

SYNONIMA.

STriges, aues inauspicatæ, Græcis Synnia nūcupantur, ut ex uerbis, quibus eas (teste Festo) auertere solent, uidere licet. Sunt uerò huiusmodi: Σύννια πομπόθεν νυκτικόμα σπρίγνα δ' τ' ὀλοῦν, ὅρην ἀνάνυμον ὠκυπόροτε πνίχα. Est autè sensus, ut Synnia noctuaga, ltrix perniciosa, & nefanda aui, atq. uelox Pnix abigatur. Alijs tamè quibusdā placet, & nō indoctis uiribus, tres aues diuersas, omnesq. inauspicatas in uerbis istis designari, & cū suis singulas epithetis: nempe Synnia νυκτικόμα (sic, n. potius legendū, quā νυκτικόμα) & Strigē perniciosā, abominabi ē aui, & Pnica vel Pnica ὠκυπόρος, id est, uelocē, uel celerē. Et fortè Pnix, aui credita f. q. noctu πνίγει, id est, suffocare dormientes conaretur, quæ admodū, & incubus, pingalion Græcis,